

ZŠ a MŠ Prameny, Karviná, příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok
2023 - 2024

„Žák není nádoba, kterou je potřeba naplnit, ale pochodeň, kterou je potřeba zažehnout.“

Sokrates

Úvod

Minimální preventivní program je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu a vychází z aktuální Školní preventivní strategie, jejímž hlavním cílem je vytvoření a udržení optimálního sociálního klimatu ve škole, výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a harmonickému rozvoji osobnosti.

Minimální preventivní program je vypracován v souladu s platnými právními předpisy na základě příslušných metodických pokynů a slouží jako základní pomůcka pro preventivní aktivity na naší základní škole v průběhu celého školního roku. Za jeho sestavení odpovídá školní metodik prevence. Na jeho realizaci se podílí celý pedagogický sbor, rodiče, instituce a organizace, které se zabývají prevencí rizikových projevů chování. Koordinaci a vyhodnocení realizace Minimálního preventivního programu zajišťuje školní metodik prevence. Na základě výsledků evaluace je Minimální preventivní program každý rok aktualizován a přizpůsoben současnému stavu a potřebám školy.

Charakteristika školy

Škola je umístěna ve starším sídlišti města. V současné době zahrnuje budovu Prameny, budovu MŠ a budovu školní družiny. Je vybavena sportovním areálem a dvěma tělocvičnami, umožňuje tedy kvalitní trávení volného času dětí a mládeže. Je zaměřena na podporu sportovních aktivit, výuku cizích jazyků a ekologickou výchovu. Od prvních tříd je realizována výuka anglického jazyka. Také se můžeme pyšnit mezinárodním titulem Ekoškola. Škola dále získala certifikovanou značku Rodiče vítání.

Škola má několik odborných učeben – literární, multimediální, hudební, výtvarná, učebna pracovních činností, učebna ICT, BIO, F-CH, jazykové. Ve všech jsou interaktivní tabule. Tyto tabule jsou rovněž ve všech třídách na prvním stupni a také v některých třídách na druhém stupni. Ve školní družině je keramická dílna s pecí. Pro sebevzdělávání žáků i vyučujících je k dispozici školní knihovna. V atriu školy mají žáci možnost trávit přestávky, může zde také probíhat výuka. Škola se zapojuje aktivně do mnoha soutěží. Jedná se především o olympiády v jednotlivých předmětech a sportovní soutěže. V rámci výuky jsou pořádány exkurze a výlety, které doplňují učivo. Škola také pořádá sportovní soutěže, lyžařské kurzy, školy v přírodě, Karvinský talent,

humanitární a sběrové akce, vánoční besídky, mikulášskou nadílku, karneval, oslavy MDD a další akce.

Cíle minimálního preventivního programu

Dlouhodobé cíle

- posilování zodpovědnosti žáků za jejich rozhodnutí
- spolupráce mezi třídními učiteli, školním poradenským pracovištěm ohledně vzniku a udržení zdravého klimatu v jednotlivých třídách i v rámci celé školy
- zavedení třídnických hodin do rozvrhu, 1krát za měsíc, pro pravidelnou práci se vztahy a problémy ve třídě
- zvyšování informovanosti učitelů a žáků v dané problematice (sledování nabídky odborných školení, odborná literatura)
- zapojení učitelů do realizace MPP
- podpora zdravého životního stylu
- podpora vytváření pozitivního hodnotového žebříčku
- vytváření otevřeného partnerství s rodiči a veřejností

Střednědobé cíle

- spolupráce s institucemi (PPP, Dětský domov, sociální odbor, policie, městská policie...)
- nácvik sociálních dovedností (sebepoznání, vzájemné poznání, uvědomování si vlastních pocitů, schopnost empatie, řešení konfliktů)

Krátkodobé cíle

- řešení problémů ve třídách
- zavedení pravidelných třídnických hodin
- nabídka mnoha pravidelných zájmových školních i mimoškolních aktivit pro žáky

Při realizaci prevence využíváme tyto metody a formy práce:

- besedy s učiteli nebo odborníky, diskuse
- výukové metody vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí

- párová a skupinová práce ve třídě
- třídnické hodiny
- individuální přístup k žákům, konzultace učitelů
- mezitřídní a celoškolní projekty
- žákovská rada
- sportovní turnaje
- tvůrčí dílny
- ozdravné pobyty, školy v přírodě
- hudební vystoupení
- hudební, recitační, výtvarné soutěže
- oborové soutěže

Analýza současného stavu

Mezi nejčastěji řešené problémy patří vztahy mezi žáky a vztah žáků k majetku druhých i školy.

Věnujeme náležitou pozornost absenci žáků, případné neomluvené hodiny řešíme ihned s rodiči, čímž chceme předejít záškoláctví.

Jsme si dobře vědomi toho, že školní úspěšnost našich žáků závisí také na tom, aby se ve škole všichni cítili dobře, proto dbáme na tvorbu pozitivního třídního klimatu. Vztahy mezi žáky pozitivně formujeme během třídnických hodin, výjezdů i hodin výchov, zejména výchovy ke zdraví.

Podporujeme žáky ve využívání moderních informačních technologií, uvědomujeme si však rostoucí riziko kyberšikany, zneužívání osobních údajů a dalších nebezpečí souvisejících s internetem.

Už v prvních třídách se snažíme navázat co nejužší spolupráci s rodiči žáků, abychom mohli rizikové chování řešit již v zárodku.

Co se mám daří – co nás těší

- škola poskytuje žákům dostatek volnočasových aktivit
- dodržujeme tradice školy při organizování zábavných, kulturních a sportovních akcí
- těší nás velký zájem rodičů o akce společné pro žáky a rodiče
- patronát žáků 9. tříd nad prvňáčky
- škola získala mezinárodní titul Ekoškola

- velmi důležitá a úspěšná je práce Ekotýmu
- máme dobré fungující vztahy s mimoškolními institucemi, které řeší rizikové formy chování

Co se nám nedaří – co nás trápí

V loňském školním roce jsme řešili několik rizikových forem chování, nejčastěji počáteční projevy šikany – pošťuchování, nadávky, apod.. Řešili jsme také problém s tabákovými výrobky. Protože minulé školní roky byly poznamenány coronavirovou pandemií, zaměřili jsme se na prevenci projevů kyberšikany, bezpečné chování v online prostředí, závislost na počítačích.

Z analýzy pro nás vyplývají úkoly:

- pokračovat ve všech aktivitách, které se nám osvědčily
- kvalitněji a účelněji využívat metod osobnostní a sociální výchovy
- prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči žáků, hlavně na druhém stupni
- pokračování ve zlepšování klimatu školy a jejího vhodného prostředí, jako motivačního prvku pro žáky i zaměstnance školy
- budeme se nadále zaměřovat na prevenci záškoláctví
- dále vzrůstá potřeba prevence kouření a konzumace alkoholu, závislosti na internetu, šikany a kyberšikany v třídních kolektivech
- budeme pozorní k zachycení prvních varovných signálů rizikového chování u konkrétních dětí a včasnou intervencí budeme situaci řešit.

Zapojení programu do výuky

V první řadě je důležité budovat vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem, aby žák věděl, že se může na učitele s čímkoli obrátit a ten bude respektovat jeho názor, bude se zajímat o jeho potřeby, bude se snažit pomoci mu najít východisko či řešení.

I. stupeň

Primární prevenci na I. stupni má na starosti třídní učitel. S tématy prevence se žáci setkávají nejčastěji v předmětech, jako je prvouka, přírodověda a vlastivěda, ale také český jazyk (vhodné chování ve škole a ve společnosti, pravidla slušného chování, postavení v rodině, vztahy v rodině, funkce rodiny, komunikace, mezilidské vztahy,

chování k cizím lidem, volný čas, režim dne, péče o zdraví, základní hygienické návyky, krizové situace, přivolání pomoci...).

II. stupeň

Preventivním tématům bude věnována pozornost zejména v předmětech český jazyk (úvahy o životě, hledání životních cílů), dějepis (pozitivní vzory osobností, projevy rasismu a antisemitismu), cizí jazyk (komunikace), výchova k občanství (volný čas a nabídka kulturních institucí, ochrana duševního vlastnictví, globální společenské problémy, člověk a morálka, člověk a dospívání, hledání sebe sama, náročné životní situace, právní řád, právní ochrana, životní perspektivy), zeměpis (lidské rasy, rasismus, xenofobie, ohniska národnostních konfliktů), přírodopis (lidské tělo, sexuální výchova, zdravé životní návyky, vývoj člověka, jedovaté rostliny, nebezpečné organismy, houby a zásady sběru, zásady první pomoci), výchova ke zdraví (konflikty, sebepoznání, ochrana zdraví, hygienické návyky, duševní hygiena, prevence zneužívání návykových látek, legislativa, krizové situace, asociální chování, týrané a zneužívané děti, základy sexuální výchovy, odolávání nátlaku, trestní odpovědnost, rozvoj osobnosti, základy duševní a tělesné hygieny), chemie (vznik, výroba a účinky návykových látek a jejich vliv na člověka, bezpečné zacházení s chemickými látkami, výstražné symboly), výtvarná výchova (estetické prostředí, lidské vztahy), pracovní činnosti (volba povolání, práce ve skupině, osvojení základních pracovních dovedností, kladný vztah k životnímu prostředí), tělesná výchova (využití volného času, mezilidské vztahy, seberealizace, sebepoznávání).

Spolupráce s rodiči

Problémy spojené s návykovými látkami, šikanou a dalšími rizikovými formami chování je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Pro zajištění efektivity programu je důležitá informovanost rodičů žáků. Ti jsou informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy a třídních schůzkách. Rodičům je umožněna konzultace s výchovným poradcem, speciálním pedagogem a školním metodikem prevence. Nemalou úlohu také sehrává prezentace dovedností žáků – výstavky, besídky, dětský den a samotné zapojení rodičů do aktivit školy. Prostřednictvím „Dne otevřených dveří“ nebo jiné akce mají rodiče možnost prohlédnout si prostředí celé školy a nahlédnout i do její činnosti.

Zapojení pedagogických pracovníků do MPP

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do MPP v rámci výuky, třídní učitelé pracují s třídním kolektivem, sledují potřeby žáků, věnují pozornost žákům problémovým, se zdravotními a sociálními riziky, spolupracují s rodiči, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, důsledně postihují šikanu, vandalismus a ostatní formy rizikového chování, sledují docházku žáků (prevence záškoláctví), vyučující zajišťují volnočasové aktivity pro žáky, kroužky, kulturní, sportovní a veřejně prospěšné akce. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá v rámci aktuální nabídky seminářů DVPP. Poznatky ze seminářů jsou dále využívány individuálně ve výuce a ostatních aktivitách.

Školní metodik prevence spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, speciálním pedagogem, třídními učiteli, ostatními pedagogy, rodiči a s institucemi, zúčastňuje se školení metodiků prevence.

Je zajištěn dozor ve všech prostorách školy a také při vpouštění žáků do školy před nultou a první vyučovací hodinou. Rodiče a cizí osoby mají povinnost hlásit se na sekretariátu školy při vstupu do ZŠ i MŠ.

Spolupráce s jinými organizacemi

Městský Dům kultury

Městská policie Karviná

Hasičský záchranný sbor okresu Karviná

Úřad práce

PPP Karviná

Odbor sociálně právní ochrany dětí MMK

Středisko výchovné péče

Policie ČR

Volnočasové aktivity

Žáci mají možnost zapojit se do řady kroužků, které ve škole vedou zkušení pedagogové. (viz kroužky – stránky školy)

Další aktivity školy

Šlape celá škola

Mikulášská nadílka

Vánoční besídky

Karneval

Karvinský talent

Plavecký výcvik

Školní výlety

Slavnostní zápis dětí do 1. tříd

Slavnostní rozloučení s žáky devátých tříd

Návštěva dopravního hřiště

Den naruby

Den otevřených dveří

Bruslení

Sportovní a vědomostní soutěže

Kulturní programy

Práce na školních projektech

Sběrové akce

Charitativní sbírky

Plán práce školního metodika prevence

1. Navrhnout a ve spolupráci s preventivním týmem vytvořit MPP pro školní rok 2023/2024 – září 2023
2. Seznámit nové žáky a připomenout stávajícím žákům možnost obracet se na školního metodika prevence v případě problémů souvisejících s rizikovými formami chování – září 2023
3. Zpracovat plán akcí zaměřených na prevenci rizikových forem chování - září 2023
4. Projednat s pedagogickými pracovníky aktivity školy zaměřené na prevenci šikany, záškoláctví, vandalismu, sexuálního zneužívání a jiných rizikových forem chování – září 2023

5. Informovat rodiče o poradenské službě v oblasti prevence rizikových forem chování, o volnočasových aktivitách školy – průběžně celý školní rok
6. Zúčastnit se vzdělávacího programu pro pedagogy v oblasti prevence rizikových forem chování
7. Koordinovat realizaci MPP – průběžně po celý školní rok
8. Zajistit preventivní aktivity v rámci MPP – průběžně po celý školní rok
9. Sledovat, evidovat a podílet se na řešení problémů souvisejících s rizikovými formami chování – průběžně po celý školní rok
10. Shromažďovat všechny dostupné informace, materiály se vztahem k problematice rizikových forem chování, dle potřeby je nabízet pedagogům školy, žákům, rodičům – průběžně po celý školní rok
11. Získávat nové odborné informace a zkušenosti
12. Pracovat s informační nástěnkou – průběžně po celý školní rok
13. Vyhodnotit MPP – červen 2024

Závěr

Žáci na základní škole patří k nejohroženější skupině, proto je v této době důležité zahájit prevenci rizikových forem chování, poskytnout žákům co nejvíce informací, je třeba naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit. Je také nezbytně nutné vytvářet podmínky pro příznivé klima a zdravý pracovní režim žáků a učitelů. V letošním školním roce bychom chtěli navázat na další úspěšnou práci v oblasti aktivit školy, chceme pokračovat v práci s dětmi v oblasti prevence a zaměřit se především na předcházení nebezpečí šikany a záškoláctví.

Vypracovala: Mgr. Lenka Kukrechtová , školní metodik prevence
Schválila: Mgr. Dagmar Czinege, ředitelka školy

